

**Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
w Markowej
37-120 Markowa 1399**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MARKOWEJ ZA 2024 r.**

Markowa, 20.03.2025r

WPROWADZENIE

Obowiązek przedstawienia rocznego sprawozdania z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Markowej oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markowej funkcjonuje, jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej, która na poziomie lokalnym realizuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców naszej gminy. Utworzenie i utrzymanie Ośrodka jest zadaniem własnym gminy o charakterze obligatoryjnym. Działalność Ośrodka w 2024 r. wpisała się w ramy lokalnej polityki społecznej i była zgodna z realizacją głównych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Markowa na lata 2022 - 2025. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako jednostka organizacyjna gminy realizuje zadania własne Gminy o charakterze obowiązkowym i zlecone Gminie w zakresie pomocy społecznej. Gmina realizując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej kieruje się ustaleniami przekazanymi przez wojewodę. Ośrodek Pomocy Społecznej wykonując zadania własne Gminy w zakresie pomocy społecznej kieruje się ustaleniami Wójta. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienia im bytowania w warunkach odpowiadających godności ludzkiej. Pomoc społeczna powinna dążyć do usamodzielniania osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Poszerzanie zakresu wsparcia oraz pojawianie się nowych narzędzi w pracy socjalnej czyni ten proces bardziej efektywnym.

1. Kadra

W 2024 r. w Gopsie zatrudnionych było **9** pracowników na podstawie umowy o pracę.

Zatrudnienie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Markowej

Dział/stanowisko	Liczba osób zatrudnionych
- kierownik	1
- pracownicy socjalni terenowi	3
- starszy inspektor ds. Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	1
- referent	1
- opiekunki	2
- asystent rodziny	1
Razem	9

Stawiane pracownikom merytorycznym wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji są ściśle przestrzegane. Pracownicy posiadają wymagane wykształcenie oraz warunki umożliwiające podnoszenie kwalifikacji.

2. Realizacja zadań

W roku 2024 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markowej realizował zadania własne i zlecone gminie, wynikające z różnych ustaw, a także podejmował wiele dodatkowych działań w celu podniesienia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające bezpośrednio z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283 z późn.zm.) oraz innych aktów prawnych, na podstawie których realizowane są świadczenia wspierające osoby i rodziny.

2.1 . Zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Zadania w zakresie pomocy społecznej, rodzaje świadczeń, zasady i tryb ich udzielania oraz organizację pomocy społecznej określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz akty wykonawcze do tej ustawy.

Pomocy udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu przesłanek określonych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej tj.: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności i innych.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej w 2024r. przysługiwało:

1. osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 776,00 (tzw. „kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej”)
2. osobie w rodzinie, w której dochód na jedną osobę nie przekracza kwoty 600,00 zł (tzw. „kryterium dochodowe na osobę w rodzinie”).

Realizując zadania w/w ustawy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Markowej w roku 2024 objął świadczeniami pomocy społecznej 174 rodziny (w których zamieszkiwało 416 osób).

W ramach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej przeprowadzono 327 wywiadów środowiskowych u klientów Ośrodka. Ogółem w 2024r. wydano 358 decyzji administracyjnych.

3. Realizacja świadczeń:

1. **Zasiłki i pomoc w naturze(w tym opłata za schronisko dla 1 osoby) – 34.944,64 zł** z tej formy pomocy korzystało 79 rodzin. Pomoc przyznawana była w szczególności na zaspokojenie podstawowych potrzeb zgłaszanych przez rodziny podczas przeprowadzania wywiadu środowiskowego takich jak: zakup żywności, odzieży, obuwia, przyborów szkolnych, leków, opału oraz zasiłek udzielony w związku z zdarzeniem losowym , sprawienie pogrzebu oraz pomoc rzeczowa- paczki żywnościowe z okazji świąt Bożego Narodzenia dla osób starszych , chorych i niepełnosprawnych .

2. **Sprawienie pogrzebu- 6.100,00 zł** (1osoba)
3. **Usługi opiekuńcze + realizacja programu „Opieka 75+”- 281 904,74 zł** (w tym dotacja 23.856,00 zł) prowadzone w 15 rodzinach przez 4 opiekunki .
4. **Utrzymanie ośrodka – 869.263,88 zł (w tym dotacja 143.455,06 zł)** w tym dodatki motywacyjne dla 9 osób realizujących zadania z ustawy o pomocy społecznej - w kwocie 61.695,06 zł
5. **Opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej - 631.277 zł** - opłata za pobyt 13 osób
6. **Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu” 160.000,00 zł, (w tym własne 44.800,00zł i dotacja 115.200,00zł)** dożywianie prowadzone jest w 4 szkołach oraz w 6 przedszkolach na terenie Gminy Markowa oraz w 4 placówkach poza gminą. Dożywiano 126 dzieci łącznie. W ramach realizacji w/w programu przyznano także dla **48 rodzin zasiłek celowy na zakup żywności na łączną kwotę 62.250,00 zł**, w ramach tego zadania dożywiano również 8 osób starszych, chorych i niepełnosprawnych, którym posiłki te dowożono do miejsca zamieszkania. Kwota wydatkowana na dowóz wyniosła 1.932,59 zł
7. **Zasiłki okresowe – 39.297,60 zł** (wszystkie środki z dotacji) korzystało 17 rodzin (najczęściej z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności.)
8. **Zasiłki stałe – 207.996,40 zł** (dotacja) - 23 osób pobierało to świadczenie
9. **Składki na ubezpieczenie zdrowotne od niektórych zasiłków stałych – 16.757,05 zł.**
10. **Wypłacanie wynagrodzenia dla opiekunów prawnych z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd - 35.799 zł** dla 5 osób (zadanie zlecone).
11. **Program Korpus Wspieraj Seniora -opaski bezpieczeństwa dla 20 seniorów, kwota 5.625,00 zł. , abonament oraz kosztów obsługi oraz pomoc sąsiedzka**
12. **Resortowy program Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej:**
 - **Asystent osobisty Osoby Niepełnosprawnej- edycja 2024r.** wydatkowano **114.736,56 zł** ze środków Funduszu Solidarnościowego na zatrudnienie 2 asystentów realizujących usługi u 8 osób niepełnosprawnych- w tym 3 dzieci.
 - **Opieka Wytchnieniowa- edycja 2024r.** wydatkowano **34.103,41 zł** na zatrudnienie 2 opiekunek dla 7 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

Działalność Ośrodka to również wszelkiego rodzaju poradnictwo w sprawach trudnych do rozwiązania przez samych klientów pomocy społecznej oraz pomoc w rozwiązywaniu tych problemów.

Najczęściej występujące formy pracy socjalnej z klientami które należałoby wymienić to :

- indywidualne rozmowy i porady z podopiecznymi mające na celu znalezienie przyczyn trudności i sposobów ich rozwiązywania.
- opiniowanie trudnych przypadków dla potrzeb Sądu Rodzinnego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Szkół, Powiatowego Zespołu d/s Orzekania o Niepełnosprawności, KRUS, ZUS i innych,
- pomoc w wypełnianiu druków, gromadzeniu dokumentów, załatwianiu spraw urzędowych

- pomoc w pisaniu pozwów o alimenty, występowanie o alimenty na rzecz osób korzystających z pomocy społecznej, itp.
- współpraca ze wszystkimi instytucjami, organizacjami, stowarzyszeniami, zakładami pracy w celu uzyskania należnych podopiecznym świadczeń oraz koordynacja tych działań
- stały kontakt z kuratorami sądowymi, dzielnicowymi (wspólne wyjazdy do rodzin), Pracownicy socjalni pracują także w Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz w Zespole Interdyscyplinarnym z osobami dotkniętymi uzależnieniami i przemocą.

4. Świadczenia rodzinne

W 2024 roku świadczenia te wypłacono 297 rodzinom na kwotę 3.526.125,00zł

w tym na:

1. zasiłki rodzinne wraz z dodatkami na kwotę – 499.321,00zł

w tym:

- a) z tyt. urodzenia dziecka – 5.658,00zł**
- b) z tyt. korzystania z urlopu wychowawczego – 20.363,00zł**
- c) z tyt. samotnego wychowywania dziecka – 20.688,00zł**
- d) z tyt. kształcenia i rehabilitacji dziecka – 26.924,00zł**
- e) z tyt. rozpoczęcia roku szkol. – 15.655,00zł**
- f) z tyt. podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania –35.353,00zł**
- g) z tyt. wychowywania w rodzinie wielodzietnej –60.588,00zł**

2. jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia „ becikowe” – 21.000,00zł

3. zasiłki pielęgnacyjne 510.461,00zł

4. świadczenia pielęgnacyjne – 2.385.240,00zł

5. specjalny zasiłek opiekuńczy – 31.620,00zł

6. zasiłek dla opiekunów – 620,00zł

7. świadczenie rodzicielskie – 73.863,00zł

8. świadczenie „za życiem” – 4.000,00 zł

9. składki na ubezpieczenie społeczne (emerytalne – rentowe dla ZUS i KRUS) przy uprawnieniu do niektórych świadczeń opiekuńczych na kwotę – 379.993,00zł

10. składki na ubezpieczenie zdrowotne –33.691,73 zł

11. Obsługę świadczeń – 102.419,00zł (zatrudniona jest jedna osoba + koszty opłat bankowych, opłat pocztowych, materiały biurowe, koszt opłat licencyjnych za używanie programów komputerowych, itp.)

Ponadto GOPS przyjmuje wnioski i wypłaca **stypendia szkolne** dla dzieci z rodzin kwalifikujących się do tego świadczenia. **Stypendium takie wypłacone zostało dla 28 dzieci z 15 rodzin na kwotę 25.163,82 zł.**

Dodatковым zadaniem realizowanym w Ośrodku są zadania wynikające z **ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów:**

1. Liczba osób uprawnionych do świadczeń - 14
2. Liczba zamieszkujących na naszym terenie dłużników alimentacyjnych – 7
a 14 zamieszkuje poza naszą gminą.
3. Koszt obsługi FA – **8.442,34** zł (3.576,00 zł. dotacja + 4866,34 zł (środki własne).

Wyłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2024 r wyniosły **119.185,00zł.**

Kwota zadłużenia dłużników z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi **2.632.090,00zł.** (na 31.12.2024r).

Na wywiad alimentacyjny i odebranie oświadczenia majątkowego od dłużników alimentacyjnych wezwano 9 osób, zgłosiło się 6 osób. Do 12 organów, na których terenie zamieszkuje dłużnik, wysłano wnioski o podjęcie działań wobec tych dłużników; zawiadomienie do prokuratury o uchyłaniu się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego określonego w art. 209 KK wysłano w sprawie 1 dłużnika.

5. Bon Energetyczny

W 2024 roku zgodnie z ustawą z dnia 23 maja 2024 r. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego za okres od 01 lipca 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. wypłacono **209 689,74 zł dla 507 gospodarstw domowych.**

6. Refundacja podatku VAT za zużyte paliwa gazowe

W 2024 r. zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. oraz w 2024 r. wypłacono **18 376,76 zł**

7. Dodatek osłonowy

W 2024 r. zgodnie z ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym wypłacono osobom uprawnionym do dodatku **211 592,30 zł**

8. Postępowanie w sprawach wydawania Karty Dużej Rodziny

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych mogą korzystać m.in. z ustawowych zniżek na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37 proc. na bilety jednorazowe oraz 49 proc. na miesięczne; zniżek w opłatach paszportowych – 75 proc.

W przypadku dzieci i 50 proc. w przypadku rodziców oraz darmowych wstępów do parków narodowych, oraz innych zniżek i ulg.

Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom z co najmniej trójką dzieci

- w wieku do ukończenia 18 roku życia,
- w wieku do ukończenia 25 roku życia, w przypadku gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej,

-bez ograniczeń wiekowych, w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.
-dla rodziców którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu troje i więcej dzieci.
Aby otrzymać Kartę Dużej Rodziny należy złożyć wniosek w gminie odpowiadającej miejscu zamieszkania.

W 2024 r. wydano 55 Kart Dużej Rodziny w formie tradycyjnej oraz w formie elektronicznej dla 29 rodzin.

9. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014- 2020

Ponadto w roku 2024 był realizowany również Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014- 2020 w ramach której kwalifikowane były osoby do jej otrzymania. Żywność rozdawana była przez Strażaków OSP a organizacją partnerską był PCK Koło w Przeworsku. Z pomocy tej skorzystało 510 osób.(184 rodzin). Poniesione zostały koszty transportu żywności w kwocie 861,00 zł oraz opłata za worki na śmieci.

10. Ogólnopolska Karta Seniora

W 2024 ro Gmina Markowa przystąpiła do Programu Gmina Przyjazna Seniorom i Ogólnopolska Karta Seniora

Dzięki temu mieszkańcy gminy po 60-tym roku życia otrzymują m.in. bezpłatne karty uprawniające ich do zniżek w punktach handlowych i usługowych na terenie kraju, prenumeratę magazynu "Głos Seniora" czy bezpłatny wstęp na coroczne Ogólnopolskie Senioralia w Krakowie i inne eventy.

Liczba wydanych kart seniora w 2024 r. to **103 karty**.

11. Przekształcenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej na Centrum Usług Społecznych

W z 2024 roku została podpisana umowa o dofinansowanie projektu pt. Centrum Usług Społecznych w Markowej złożonego w odpowiedzi na nabór nr FEPK.07.18-IP.01-002/24 w ramach programu Fundusze Europejskie dla Podkarpacia 2021-2027, Dofinansowanie wynosi 2 771 210,30 zł. Projekt realizowany jest od 01.01.2025 r. do 30.06.2027 r. W ramach projektu powstanie m.in. Klub Samopomocy w Tarnawce oraz świadczone będą specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz usługi sąsiedzkie.

Aktualne potrzeby

1. Obszarem wymagającym szczególnej uwagi jest w dalszym ciągu **wsparcie dla osób starszych** z terenu naszej gminy. Należy pamiętać o tendencjach demograficznych, które nieubłagalnie wskazują na fakt starzenia się naszej społeczności lokalnej. To generuje potrzebę zwiększenia działań w obszarze pomocy dla osób starszych (szczególnie samotnych, chorych, niesamodzielnych), aby jak najdłużej utrzymać ich prawidłowe funkcjonowanie w miejscu zamieszkania. Wydatki gminy na pobyt osób starszych w Domach Pomocy Społecznej corocznie wzrastają, tymczasem warto zaznaczyć, iż wsparcie instytucjonalne powinno być ostatnim ogniwem pomocy osobom starszym (po wykorzystaniu wszelkich możliwości utrzymania osoby w jej dotychczasowym środowisku).

2. Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek prowadzenia mieszkań wspomaganych. Mieszkania Wspomagane to forma wsparcia kierowana do osób,

które ze względu na trudną sytuację życiową- np. przemoc w rodzinie, niepełnosprawność lub chorobę psychiczną potrzebują wsparcia -w funkcjonowaniu w codziennym życiu i jednocześnie nie wymagają umieszczenia w jednostce całodobowej opieki. W Husowie są 2 mieszkania wspomagane dla 4 osób. W 2024r w mieszkaniu wspomaganym została umieszczona jedna osoba.

3. Jako znaczące zadania i potrzeby na 2025 r. Ośrodek wskazuje:

- zabezpieczenie środków finansowych na wypłatę świadczeń pieniężnych (zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe);
- zabezpieczenie środków finansowych na ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej;
- zapewnienie w budżecie gminy środków finansowych na funkcjonowanie Ośrodka Pomocy Społecznej;
- zabezpieczenie środków na realizację wieloletniego programu wspierania gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”;
- rozwój partnerstwa i współpracy przy rozwiązywaniu problemów społecznych;
- promocja działań z zakresu pomocy społecznej i ekonomii społecznej;
- wspieranie dalszej profesjonalizacji kadr instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych działających na tym polu;
- wspieranie osób w wieku senioralnym i osób niepełnosprawnych;
- realizacja programów z zakresu profilaktyki uzależnień.

Sporządziła: Kierownik GOPS Markowa –Agnieszka Szylar